

Metafizik VIII. Kitap (H=Eta/Íta): Maddi/Duyusal ve Ruhsal/Akılsal Tözlerin Anlamı Üzerine

1. Bölüm: “Duyusal Tözler ve Madde Hakkında”

Bu bölümde, 7. Kitaptaki töz araştırmasının yeniden gözden geçirilmesidir. Bu bağlamda, felsefe tarihi açısından ilk neden ya da varlık anlamında kabul edilen duyusal ve akılsal tözlerin nedenleri, ilkeleri ve öğeleri üzerinde durulur.

2. Bölüm: “Madde, Form ve Bileşik Varlık ve Varlık Türleri Hakkında”

Bu bölümde, salt madde ve form olarak töz ve madde ve formun bileşimi olan bireysel tözlerin anlamı ve nitelikleri üzerine bir değerlendirme yapılır. Töz açısından, mutlak anlamda oluş/değişme ve belirli bir anlamda oluş/değişmenin ne anlama geldiği konusu incelenir.

3. Bölüm: “Form ve Öğeler; Tanım Hakkında”

Bu bölümde, belirli bir varoluş açısından fiili ya da aktüel olanın ve formel ilkenin ne anlama geldiği üzerinde durulur. Aktüel olarak bir şeyin formel ve ereksel ilkesinin o şeyin varlığını ve tanımını olanaklı kıldığına ilişkin bir değerlendirilme yapılır.

4. Bölüm: “Farklı Varlıklar ve Olaylarda Nedenler Hakkında”

Bu bölümde, farklı bireysel varoluşlar açısından maddi ve formel ilke ya da nedenin nasıl anlaşılması gerektiğine ilişkin inceleme yapılır. Buna göre, bir ve aynı formun birçok maddeye sahip olması kadar, bir ve aynı maddenin bir çok formu olabileceği değerlendirilmesi yapılır.

5. Bölüm: “Madde ve Karşıt Nitelikler Hakkında”

Bu bölümde, maddi ilke ya da töz açısından belirli bir varoluşta karşıt özelliklerin ya da niteliklerin nasıl anlaşılması gerektiği üzerine bir çözümleme yapılır. Buna göre, bireysel varoluş açısından niteliklerin taşıyıcısı olarak bilkuvve/potansiyel ve bilfiil/aktüel varoluşun olanaklı olabileceği değerlendirilmesi yapılır.

6. Bölüm: “Tanımın Birliği Hakkında”

Bu bölümde, bileşik bireysel varoluşun maddi ve formel ilke ya da neden açısından tanımının nasıl yapılacağı üzerinde durulur. Buna göre, bireysel varoluşun potansiyel ve aktüel olarak var olması bakımından tanımsal birliğinin ya da nedeninin kendinde aranması gerektiği üzerine bir değerlendirme yapılır.